

# КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131)

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами*

№ 2953-III від 17.01.2002, ВВР, 2002, № 17, ст.121  
№ 3075-III від 07.03.2002, ВВР, 2002, № 30, ст.206  
№ 430-IV від 16.01.2003, ВВР, 2003, № 14, ст.95  
№ 485-IV від 06.02.2003, ВВР, 2003, № 14, ст.104  
№ 662-IV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 27, ст.209  
№ 668-IV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 26, ст.198  
№ 669-IV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 26, ст.199  
№ 744-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 29, ст.234  
№ 850-IV від 22.05.2003, ВВР, 2003, № 35, ст.271  
№ 908-IV від 05.06.2003, ВВР, 2003, № 38, ст.320  
№ 1098-IV від 10.07.2003, ВВР, 2004, № 7, ст.46  
№ 1130-IV від 11.07.2003, ВВР, 2004, № 8, ст.66  
№ 1626-IV від 18.03.2004, ВВР, 2004, № 26, ст.361  
№ 1723-IV від 18.05.2004, ВВР, 2004, № 36, ст.430}

*{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення  
Конституційного Суду  
№ 15-пр/2004 від 02.11.2004}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами*

№ 2252-IV від 16.12.2004, ВВР, 2005, № 5, ст.119  
№ 2276-IV від 21.12.2004, ВВР, 2005, № 6, ст.134  
№ 2289-IV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 6, ст.139  
№ 2308-IV від 11.01.2005, ВВР, 2005, № 6, ст.145  
№ 2322-IV від 12.01.2005, ВВР, 2005, № 10, ст.187  
№ 2456-IV від 03.03.2005, ВВР, 2005, № 16, ст.260  
№ 2598-IV від 31.05.2005, ВВР, 2005, № 27, ст.359  
№ 2734-IV від 06.07.2005, ВВР, 2005, № 33, ст.432  
№ 2903-IV від 22.09.2005, ВВР, 2006, № 1, ст.4  
№ 2984-IV від 18.10.2005, ВВР, 2006, № 2-3, ст.37  
№ 3108-IV від 17.11.2005, ВВР, 2006, № 1, ст.18  
№ 3169-IV від 01.12.2005, ВВР, 2006, № 12, ст.105  
№ 3316-IV від 12.01.2006, ВВР, 2006, № 17, ст.147  
№ 3423-IV від 09.02.2006, ВВР, 2006, № 26, ст.211  
№ 3480-IV від 23.02.2006, ВВР, 2006, № 31, ст.268  
№ 3504-IV від 23.02.2006, ВВР, 2006, № 33, ст.280  
№ 170-V від 21.09.2006, ВВР, 2006, № 45, ст.443  
№ 527-V від 22.12.2006, ВВР, 2007, № 11, ст.96  
№ 534-V від 22.12.2006, ВВР, 2007, № 10, ст.91  
№ 578-V від 11.01.2007, ВВР, 2007, № 13, ст.131  
№ 698-V від 22.02.2007, ВВР, 2007, № 20, ст.282  
№ 875-V від 05.04.2007, ВВР, 2007, № 29, ст.388  
№ 966-V від 19.04.2007, ВВР, 2007, № 32, ст.412  
№ 1071-V від 24.05.2007, ВВР, 2007, № 34, ст.447  
№ 1111-V від 31.05.2007, ВВР, 2007, № 44, ст.512  
№ 270-VI від 15.04.2008, ВВР, 2008, № 24, ст.236  
№ 586-VI від 24.09.2008, ВВР, 2009, № 10-11, ст.137  
№ 600-VI від 25.09.2008, ВВР, 2009, № 13, ст.154  
№ 616-VI від 01.10.2008, ВВР, 2009, № 14, ст.167  
№ 801-VI від 25.12.2008, ВВР, 2009, № 23, ст.278  
№ 890-VI від 15.01.2009, ВВР, 2009, № 25, ст.311 -

*Закон визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду  
№ 20-рп/2009 від 10.09.2009*

- № 894-VI від 15.01.2009, BBP, 2009, № 26, ст.317  
№ 1027-VI від 19.02.2009, BBP, 2009, № 28, ст.368  
№ 1125-VI від 17.03.2009, BBP, 2009, № 30, ст.423  
№ 1165-VI від 19.03.2009, BBP, 2009, № 31, ст.458  
№ 1166-VI від 19.03.2009, BBP, 2009, № 31, ст.459  
№ 1180-VI від 19.03.2009, BBP, 2009, № 32-33, ст.485  
№ 1254-VI від 14.04.2009, BBP, 2009, № 36-37, ст.511  
№ 1414-VI від 02.06.2009, BBP, 2009, № 41, ст.600  
№ 1441-VI від 04.06.2009, BBP, 2009, № 42, ст.632  
№ 1449-VI від 04.06.2009, BBP, 2009, № 43, ст.640  
№ 1452-VI від 04.06.2009, BBP, 2009, № 44, ст.653  
№ 1475-VI від 05.06.2009, BBP, 2009, № 45, ст.683  
№ 1508-VI від 11.06.2009, BBP, 2009, № 46, ст.699  
№ 1520-VI від 11.06.2009, BBP, 2009, № 49, ст.732  
№ 1616-VI від 21.08.2009, BBP, 2009, № 50, ст.754  
№ 1675-VI від 22.10.2009, BBP, 2010, № 4, ст.28  
№ 1707-VI від 05.11.2009, BBP, 2010, № 5, ст.43  
№ 1708-VI від 05.11.2009, BBP, 2010, № 5, ст.44  
№ 1819-VI від 20.01.2010, BBP, 2010, № 10, ст.105  
№ 1827-VI від 21.01.2010, BBP, 2010, № 10, ст.108  
№ 2258-VI від 18.05.2010, BBP, 2010, № 29, ст.392  
№ 2295-VI від 01.06.2010, BBP, 2010, № 30, ст.399  
№ 2338-VI від 15.06.2010, BBP, 2010, № 32, ст.450  
№ 2453-VI від 07.07.2010, BBP, 2010, № 41-42, № 43, № 44-45, ст.529  
№ 2457-VI від 08.07.2010, BBP, 2010, № 48, ст.564  
№ 2464-VI від 08.07.2010, BBP, 2011, № 2-3, ст.11  
№ 2518-VI від 09.09.2010, BBP, 2011, № 4, ст.22  
№ 2556-VI від 23.09.2010, BBP, 2011, № 6, ст.42  
№ 2677-VI від 04.11.2010, BBP, 2011, № 19-20, ст.142  
№ 2735-VI від 02.12.2010, BBP, 2011, № 21, ст.144  
№ 2742-VI від 02.12.2010, BBP, 2011, № 22, ст.146  
№ 2756-VI від 02.12.2010, BBP, 2011, № 23, ст.160  
№ 2808-VI від 21.12.2010, BBP, 2011, № 25, ст.188  
№ 2852-VI від 22.12.2010, BBP, 2011, № 28, ст.253  
№ 2924-VI від 13.01.2011, BBP, 2011, № 31, ст.302  
№ 2939-VI від 13.01.2011, BBP, 2011, № 32, ст.314  
№ 3186-VI від 05.04.2011, BBP, 2011, № 42, ст.424  
№ 3207-VI від 07.04.2011, BBP, 2011, № 41, ст.414  
№ 3267-VI від 21.04.2011, BBP, 2011, № 44, ст.456  
№ 3306-VI від 22.04.2011, BBP, 2011, № 44, ст.471  
Кодексом  
№ 3393-VI від 19.05.2011, BBP, 2011, № 48-49, ст.536  
Законами  
№ 3454-VI від 02.06.2011, BBP, 2011, № 50, ст.549  
№ 3465-VI від 02.06.2011, BBP, 2011, № 51, ст.580  
№ 3571-VI від 05.07.2011, BBP, 2012, № 5, ст.38  
№ 3718-VI від 08.09.2011, BBP, 2012, № 19-20, ст.168  
№ 3795-VI від 22.09.2011, BBP, 2012, № 21, ст.197  
№ 3826-VI від 06.10.2011, BBP, 2012, № 21, ст.203  
№ 4016-VI від 04.11.2011, BBP, 2012, № 25, ст.260  
№ 4025-VI від 15.11.2011, BBP, 2012, № 25, ст.263  
№ 4452-VI від 23.02.2012, BBP, 2012, № 50, ст.564  
№ 4652-VI від 13.04.2012, BBP, 2013, № 21, ст.208)

*{Офіційне тлумачення до Кодексу див. в Рішенні Конституційного Суду  
№ 10-рп/2012 від 18.04.2012}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами*

- № 4837-VI від 24.05.2012, БВР, 2013, № 15, ст.113*
- № 4838-VI від 24.05.2012, БВР, 2013, № 15, ст.114*
- № 4955-VI від 07.06.2012, БВР, 2013, № 18, ст.170*
- № 5064-VI від 05.07.2012, БВР, 2013, № 28, ст.299*
- № 5065-VI від 05.07.2012, БВР, 2013, № 28, ст.300*
- № 5283-VI від 18.09.2012, БВР, 2013, № 36, ст.481*
- № 5284-VI від 18.09.2012, БВР, 2013, № 37, ст.488*
- № 5460-VI від 16.10.2012, БВР, 2014, № 2-3, ст.41*
- № 221-VII від 18.04.2013, БВР, 2014, № 10, ст.119*
- № 222-VII від 18.04.2013, БВР, 2014, № 11, ст.131*
- № 228-VII від 14.05.2013, БВР, 2014, № 11, ст.133*
- № 245-VII від 16.05.2013, БВР, 2014, № 12, ст.178*
- № 314-VII від 23.05.2013, БВР, 2014, № 12, ст.183*
- № 642-VII від 10.10.2013, БВР, 2014, № 22, ст.773*
- № 721-VII від 16.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.801 - втратив чинність на підставі  
Закону № 732-VII від 28.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.811*
- № 728-VII від 16.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.808 - втратив чинність на підставі  
Закону № 732-VII від 28.01.2014*
- № 729-VII від 16.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.809 - втратив чинність на підставі  
Закону № 732-VII від 28.01.2014*
- № 734-VII від 28.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.813*
- № 735-VII від 28.01.2014, БВР, 2014, № 22, ст.814*
- № 746-VII від 21.02.2014, БВР, 2014, № 12, ст.188*
- № 767-VII від 23.02.2014, БВР, 2014, № 17, ст.593*
- № 877-VII від 13.03.2014, БВР, 2014, № 15, ст.326*
- № 879-VII від 13.03.2014, БВР, 2014, № 16, ст.582*
- № 1170-VII від 27.03.2014, БВР, 2014, № 22, ст.816*
- № 1183-VII від 08.04.2014, БВР, 2014, № 23, ст.867*
- № 1194-VII від 09.04.2014, БВР, 2014, № 25, ст.890*
- № 1207-VII від 15.04.2014, БВР, 2014, № 26, ст.892*
- № 1261-VII від 13.05.2014, БВР, 2014, № 28, ст.937*
- № 1519-VII від 18.06.2014, БВР, 2014, № 32, ст.1124*
- № 1533-VII від 19.06.2014, БВР, 2014, № 32, ст.1125*
- № 1682-VII від 16.09.2014, БВР, 2014, № 44, ст.2041*
- № 1689-VII від 07.10.2014, БВР, 2014, № 46, ст.2046*
- № 1697-VII від 14.10.2014, БВР, 2015, № 2-3, ст.12*
- № 1698-VII від 14.10.2014, БВР, 2014, № 47, ст.2051*
- № 1700-VII від 14.10.2014, БВР, 2014, № 49, ст.2056*
- № 1702-VII від 14.10.2014, БВР, 2014, № 50-51, ст.2057*
- № 1703-VII від 14.10.2014, БВР, 2014, № 45, ст.2045*
- № 63-VIII від 25.12.2014, БВР, 2015, № 6, ст.38*
- № 71-VIII від 28.12.2014, БВР, 2015, № 7-8, № 9, ст.55*
- № 77-VIII від 28.12.2014, БВР, 2015, № 11, ст.75*
- № 116-VIII від 15.01.2015, БВР, 2015, № 13, ст.85*
- № 158-VIII від 05.02.2015, БВР, 2015, № 13, ст.92*
- № 186-VIII від 12.02.2015, БВР, 2015, № 16, ст.110*
- № 191-VIII від 12.02.2015, БВР, 2015, № 21, ст.133*
- № 194-VIII від 12.02.2015, БВР, 2015, № 16, ст.113*
- № 198-VIII від 12.02.2015, БВР, 2015, № 17, ст.118*
- № 218-VIII від 02.03.2015, БВР, 2015, № 17, ст.122*
- № 222-VIII від 02.03.2015, БВР, 2015, № 23, ст.158*
- № 290-VIII від 07.04.2015, БВР, 2015, № 26, ст.217*

- № 317-VIII від 09.04.2015, BBP, 2015, № 26, см.219  
 № 421-VIII від 14.05.2015, BBP, 2015, № 29, см.264  
 № 576-VIII від 02.07.2015, BBP, 2015, № 36, см.360  
 № 629-VIII від 16.07.2015, BBP, 2015, № 43, см.386  
 № 716-VIII від 06.10.2015, BBP, 2015, № 47, см.436  
 № 731-VIII від 08.10.2015, BBP, 2015, № 49-50, см.449  
 № 743-VIII від 03.11.2015, BBP, 2015, № 51, см.472  
 № 770-VIII від 10.11.2015, BBP, 2015, № 49-50, см.464  
 № 835-VIII від 26.11.2015, BBP, 2016, № 2, см.17  
 № 838-VIII від 26.11.2015, BBP, 2016, № 2, см.18  
 № 889-VIII від 10.12.2015, BBP, 2016, № 4, см.43  
 № 993-VIII від 04.02.2016, BBP, 2016, № 12, см.135  
 № 1019-VIII від 18.02.2016, BBP, 2016, № 11, см.127  
 № 1022-VIII від 15.03.2016, BBP, 2016, № 13, см.146  
 № 1403-VIII від 02.06.2016, BBP, 2016, № 29, см.535  
 № 1404-VIII від 02.06.2016, BBP, 2016, № 30, см.542  
 № 1492-VIII від 07.09.2016, BBP, 2016, № 43, ст.736 - положення щодо застосування пробаційних програм набирають чинності з 1 січня 2018 року  
 № 1540-VIII від 22.09.2016, BBP, 2016, № 51, см.833  
 № 1638-VIII від 04.10.2016, BBP, 2016, № 46, см.779  
 № 1666-VIII від 06.10.2016, BBP, 2016, № 47, см.800  
 № 1774-VIII від 06.12.2016, BBP, 2017, № 2, см.25  
 № 1791-VIII від 20.12.2016, BBP, 2017, № 4, см.42  
 № 1798-VIII від 21.12.2016, BBP, 2017, № 7-8, см.50  
 № 1952-VIII від 16.03.2017, BBP, 2017, № 17, см.205  
 № 1977-VIII від 23.03.2017, BBP, 2017, № 20, см.240  
 № 2046-VIII від 18.05.2017, BBP, 2017, № 27-28, см.313  
 № 2052-VIII від 18.05.2017, BBP, 2017, № 26, см.297  
 № 2059-VIII від 23.05.2017, BBP, 2017, № 29, см.315  
 № 2063-VIII від 23.05.2017, BBP, 2017, № 37, см.379  
 № 2119-VIII від 22.06.2017, BBP, 2017, № 34, см.370  
 № 2120-VIII від 22.06.2017, BBP, 2017, № 34, см.371  
 № 2136-VIII від 13.07.2017, BBP, 2017, № 35, см.376  
 № 2147-VIII від 03.10.2017, BBP, 2017, № 48, см.436  
 № 2205-VIII від 14.11.2017, BBP, 2017, № 51-52, см.448  
 № 2213-VIII від 16.11.2017, BBP, 2017, № 49-50, см.444  
 № 2227-VIII від 06.12.2017, BBP, 2018, № 5, см.34  
 № 2292-VIII від 08.02.2018, BBP, 2018, № 13, см.72  
 № 2334-VIII від 14.03.2018, BBP, 2018, № 17, см.150  
 № 2427-VIII від 17.05.2018, BBP, 2018, № 28, см.232  
 № 2447-VIII від 07.06.2018, BBP, 2018, № 24, см.212  
 № 2475-VIII від 03.07.2018, BBP, 2018, № 36, см.272  
 № 2505-VIII від 12.07.2018, BBP, 2018, № 38, см.280  
 № 2531-VIII від 06.09.2018, BBP, 2018, № 42, см.327  
 № 2539-VIII від 06.09.2018, BBP, 2018, № 41, см.321  
 № 2581-VIII від 02.10.2018, BBP, 2018, № 46, см.371  
 № 2599-VIII від 18.10.2018, BBP, 2018, № 46, см.374  
 № 2628-VIII від 23.11.2018, BBP, 2018, № 49, см.399}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення Конституційного Суду № 1-р/2019 від 26.02.2019}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2708-VIII від 25.04.2019, BBP, 2019, № 22, см.83 № 2747-VIII від 06.06.2019}

*{У тексті Кодексу слова «Генеральний прокурор України» в усіх відмінках замінено словами «Генеральний прокурор» у відповідному відмінку згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}*

*{У тексті Кодексу слова «психіатричний заклад» в усіх відмінках і числах замінено словами «заклад з надання психіатричної допомоги» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 2205-VIII від 14.11.2017}*

## **ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА**

### **Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

#### **Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України**

1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам.

2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинами та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.

#### **Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності**

1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом.

2. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її винуватість не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за той самий злочин більше одного разу.

### **Розділ II. ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

#### **Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність**

1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальноєвропейських принципах і нормах міжнародного права.

2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.

3. Злочинність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.

4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.

5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

#### **Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі**

1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

2. Злочинність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.

3. Часом вчинення злочину визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.

*{Стаття 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008}*

#### **Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі**

1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище осо-

би, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.

2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює злочинність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.

3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотну дію в часі має той закон, що скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

*{Стаття 5 в редакції Закону № 270-VI від 15.04.2008}*

#### **Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених на території України**

1. Особи, які вчинили злочини на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.

2. Злочин визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.

3. Злочин визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.

4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними злочину на території України вирішується дипломатичним шляхом.

#### **Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України**

1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили злочини за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені злочини зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці злочини.

#### **Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України**

1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили злочини за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.

2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-який із злочинів, передбачених у статтях 368, 368-3, 368-4, 369 і 369-2 цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.

*{Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3316-IV від 12.01.2006, № 1261-VII від 13.05.2014}*

# ЗМІСТ

<b>ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА</b>	<b>7</b>
<b>РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</b>	<b>7</b>
Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України	7
Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності	7
<b>РОЗДІЛ II. ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</b>	<b>7</b>
Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність	7
Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі	7
Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі	7
Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених на території України	8
Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України	8
Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України	8
Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України	9
Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами	9
<b>РОЗДІЛ III. ЗЛОЧИН, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</b>	<b>9</b>
Стаття 11. Поняття злочину	9
Стаття 12. Класифікація злочинів	9
Стаття 13. Закінчений та незакінчений злочини	10
Стаття 14. Готування до злочину	10
Стаття 15. Замах на злочин	10
Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин	10
Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому злочині	10
<b>РОЗДІЛ IV. ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ)</b>	<b>10</b>
Стаття 18. Суб'єкт злочину	10
Стаття 19. Осудність	11
Стаття 20. Обмежена осудність	11
Стаття 21. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин	11
Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	11
<b>РОЗДІЛ V. ВІНА ТА ЇЇ ФОРМИ</b>	<b>12</b>
Стаття 23. Вина	12
Стаття 24. Умисел і його види	12
Стаття 25. Необережність та її види	12
<b>РОЗДІЛ VI. СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ</b>	<b>12</b>
Стаття 26. Поняття співучасті	12
Стаття 27. Види співучасників	12
Стаття 28. Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією	13
Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників	13
Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації	13
Стаття 31. Добровільна відмова співучасників	13
<b>РОЗДІЛ VII. ПОВТОРНІСТЬ, СУКУПНІСТЬ ТА РЕЦИДИВ ЗЛОЧИНІВ</b>	<b>14</b>
Стаття 32. Повторність злочинів	14
Стаття 33. Сукупність злочинів	14
Стаття 34. Рецидив злочинів	14
Стаття 35. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів	14
<b>РОЗДІЛ VIII. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ</b>	<b>14</b>
Стаття 36. Необхідна оборона	14

Стаття 37. Уявна оборона.....	15
Стаття 38. Затримання особи, що вчинила злочин.....	15
Стаття 39. Крайня необхідність.....	15
Стаття 40. Фізичний або психічний примус.....	15
Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження.....	16
Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком.....	16
Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.....	16
<b>РОЗДІЛ ІХ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....</b>	<b>16</b>
Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності.....	16
Стаття 45. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.....	17
Стаття 46. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.....	17
Стаття 47. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.....	17
Стаття 48. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.....	17
Стаття 49. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.....	17
<b>РОЗДІЛ Х. ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ.....</b>	<b>18</b>
Стаття 50. Поняття покарання та його мета.....	18
Стаття 51. Види покарань.....	18
Стаття 52. Основні та додаткові покарання.....	18
Стаття 53. Штраф.....	19
Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.....	19
Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.....	20
Стаття 56. Громадські роботи.....	20
Стаття 57. Виправні роботи.....	20
Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців.....	20
Стаття 59. Конфіскація майна.....	21
Стаття 60. Арешт.....	21
Стаття 61. Обмеження волі.....	21
Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.....	21
Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк.....	21
Стаття 64. Довічне позбавлення волі.....	22
<b>РОЗДІЛ ХІ. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....</b>	<b>22</b>
Стаття 65. Загальні засади призначення покарання.....	22
Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання.....	22
Стаття 67. Обставини, які обтяжують покарання.....	23
Стаття 68. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті.....	23
Стаття 69. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.....	24
Стаття 69-1. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.....	24
Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю злочинів.....	24
Стаття 71. Призначення покарання за сукупністю вироків.....	25
Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.....	25
Стаття 73. Обчислення строків покарання.....	26
<b>РОЗДІЛ ХІІ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ.....</b>	<b>26</b>
Стаття 74. Звільнення від покарання та його відбування.....	26
Стаття 75. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.....	26
Стаття 76. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.....	27
Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням.....	28
Стаття 78. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.....	28
Стаття 79. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.....	28
Стаття 80. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.....	28
Стаття 81. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.....	29
Стаття 82. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.....	29



Стаття 83. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років	30
Стаття 84. Звільнення від покарання за хворобою	31
Стаття 85. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування	31
Стаття 86. Амністія	31
Стаття 87. Помилування	31
<b>РОЗДІЛ XIII. СУДИМІСТЬ</b>	<b>32</b>
Стаття 88. Правові наслідки судимості	32
Стаття 89. Строки погашення судимості	32
Стаття 90. Обчислення строків погашення судимості	32
Стаття 91. Зняття судимості	33
<b>РОЗДІЛ XIII-1. ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ</b>	<b>33</b>
Стаття 91-1. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство	33
<b>РОЗДІЛ XIV. ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</b>	<b>34</b>
Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру	34
Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру	34
Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру	34
Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	34
Стаття 96. Примусове лікування	35
Стаття 96-1. Спеціальна конфіскація	35
Стаття 96-2. Випадки застосування спеціальної конфіскації	36
<b>РОЗДІЛ XIV-1. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</b>	<b>37</b>
Стаття 96-3. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	37
Стаття 96-4. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру	37
Стаття 96-5. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру	38
Стаття 96-6. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб	38
Стаття 96-7. Штраф	38
Стаття 96-8. Конфіскація майна	39
Стаття 96-9. Ліквідація	39
Стаття 96-10. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	39
Стаття 96-11. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю злочинів	39
<b>РОЗДІЛ XV. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ</b>	<b>39</b>
Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру	39
Стаття 98. Види покарань	40
Стаття 99. Штраф	40
Стаття 100. Громадські та виправні роботи	40
Стаття 101. Арешт	40
Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк	40
Стаття 103. Призначення покарання	41
Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	41
Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру	41
Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності	41
Стаття 107. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання	42
Стаття 108. Погашення та зняття судимості	42
<b>ОСОБЛИВА ЧАСТИНА</b>	<b>43</b>
<b>РОЗДІЛ I. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</b>	<b>43</b>

Стаття 109. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади.....	43
Стаття 110. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України.....	43
Стаття 110-2. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України.....	43
Стаття 111. Державна зрада.....	44
Стаття 112. Посягання на життя державного чи громадського діяча.....	44
Стаття 113. Диверсія.....	45
Стаття 114. Шпигунство.....	45
Стаття 114-1. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.....	45
<b>РОЗДІЛ II. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ.....</b>	<b>45</b>
Стаття 115. Умисне вбивство.....	45
Стаття 116. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання.....	46
Стаття 117. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини.....	46
Стаття 118. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.....	46
Стаття 119. Вбивство через необережність.....	46
Стаття 120. Доведення до самогубства.....	46
Стаття 121. Умисне тяжке тілесне uszkodження.....	47
Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне uszkodження.....	47
Стаття 123. Умисне тяжке тілесне uszkodження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання.....	47
Стаття 124. Умисне заподіяння тяжких тілесних uszkodжень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.....	47
Стаття 125. Умисне легке тілесне uszkodження.....	47
Стаття 126. Побой і мордування.....	48
Стаття 126-1. Домашнє насильство.....	48
Стаття 127. Каткування.....	48
Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне uszkodження.....	48
Стаття 129. Погроза вбивством.....	48
Стаття 130. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	48
Стаття 131. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	49
Стаття 132. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	49
Стаття 133. Зараження венеричною хворобою.....	49
Стаття 134. Незаконне проведення абортів або стерилізації.....	50
Стаття 135. Залишення в небезпеці.....	50
Стаття 136. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.....	50
Стаття 137. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей.....	51
Стаття 138. Незаконна лікувальна діяльність.....	51
Стаття 139. Ненадання допомоги хворому медичним працівником.....	51
Стаття 140. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником.....	51
Стаття 141. Порушення прав пацієнта.....	51
Стаття 142. Незаконне проведення дослідів над людиною.....	52
Стаття 143. Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини.....	52
Стаття 144. Насильницьке донорство.....	52
Стаття 145. Незаконне розголошення лікарської таємниці.....	53
<b>РОЗДІЛ III. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ.....</b>	<b>53</b>
Стаття 146. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини.....	53
Стаття 146-1. Насильницьке зникнення.....	53
Стаття 147. Захоплення заручників.....	54
Стаття 148. Підміна дитини.....	54
Стаття 149. Торгівля людьми.....	54

Стаття 150. Експлуатація дітей.....	55
Стаття 150-1. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.....	55
Стаття 151. Незаконне поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги.....	55
Стаття 151-2. Примушування до шлюбу.....	55
<b>РОЗДІЛ IV. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ.....</b>	<b>56</b>
Стаття 152. Зґвалтування.....	56
Стаття 153. Сексуальне насильство.....	56
Стаття 154. Примушування до доступу в статевий зв'язок.....	56
Стаття 155. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку.....	57
Стаття 156. Розбещення неповнолітніх.....	57
<b>РОЗДІЛ V. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА.....</b>	<b>57</b>
Стаття 157. Перешкодження здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача.....	57
Стаття 158. Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або фальсифікація виборчих документів, документів референдуму, підсумків голосування або відомостей Державного реєстру виборців.....	58
Стаття 158-1. Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз.....	59
Стаття 158-2. Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму.....	59
Стаття 159. Порушення таємниці голосування.....	59
Стаття 159-1. Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського або місцевого референдуму.....	60
Стаття 160. Підкуп виборця, учасника референдуму.....	61
Стаття 161. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками.....	61
Стаття 162. Порушення недоторканості житла.....	62
Стаття 163. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер.....	62
Стаття 164. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей.....	62
Стаття 165. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків.....	63
Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування.....	63
Стаття 167. Зловживання опікунськими правами.....	63
Стаття 168. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння).....	63
Стаття 169. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння).....	63
Стаття 170. Перешкодження законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій.....	64
Стаття 171. Перешкодження законній професійній діяльності журналістів.....	64
Стаття 172. Грубе порушення законодавства про працю.....	64
Стаття 173. Грубе порушення угоди про працю.....	65
Стаття 174. Примушування до участі у страйку або перешкодження участі у страйку.....	65
Стаття 175. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат.....	65
Стаття 176. Порушення авторського права і суміжних прав.....	65
Стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію.....	66
Стаття 178. Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків.....	66
Стаття 179. Незаконне утримання, осквернення або знищення релігійних святинь.....	66
Стаття 180. Перешкодження здійсненню релігійного обряду.....	67
Стаття 181. Посагання на здоров'я людей під приводом проповідкування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів.....	67
Стаття 182. Порушення недоторканості приватного життя.....	67
Стаття 183. Порушення права на отримання освіти.....	67
Стаття 184. Порушення права на безоплатну медичну допомогу.....	67
<b>РОЗДІЛ VI. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.....</b>	<b>68</b>
Стаття 185. Крадіжка.....	68

Стаття 186. Грабiж	68
Стаття 187. Розбiй	69
Стаття 188-1. Викрадення води, електричної або теплової енергiї шляхом її самовiльного використання	69
Стаття 189. Вимагання	69
Стаття 190. Шахрайство	70
Стаття 191. Привласнення, розтрата майна або заволодiння ним шляхом зловживання службовим становищем	70
Стаття 192. Заподiяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довiрою	70
Стаття 193. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї	71
Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна	71
Стаття 194-1. Умисне пошкодження об'єктiв електроенергетики	71
Стаття 195. Погроза знищення майна	71
Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна	72
Стаття 197. Порушення обов'язкiв щодо охорони майна	72
Стаття 197-1. Самовiльне зайняття земельної дiлянки та самовiльне будiвництво	72
Стаття 198. Придбання, отримання, зберiгання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом	72

## **РОЗДІЛ VII. ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ** 73

Стаття 199. Виготовлення, зберiгання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарiв, збуту або збут пiдроблених грошей, державних цiнних паперiв, бiлетiв державної лотереї, марок акцизного податку чи голографiчних захисних елементiв	73
Стаття 200. Незаконнi дiї з документами на переказ, платiжними картками та iншими засобами доступу до банкiвських рахункiв, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення	73
Стаття 201. Контрабанда	73
Стаття 201-1. Перемiщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням вiд митного контролю лiсоматерiалiв або пилотматерiалiв цiнних та рiдкiсних порiд дерев, лiсоматерiалiв необроблених, а також iнших лiсоматерiалiв, заборонених до вивозу за межi митної територiї України	74
Стаття 203-1. Незаконний обiг дискiв для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва	74
Стаття 203-2. Зайняття гральним бiзнесом	75
Стаття 204. Незаконне виготовлення, зберiгання, збут або транспортування з метою збуту пiдакцизних товарiв	75
Стаття 205. Фiктивне пiдприємництво	75
Стаття 205-1. Пiдроблення документiв, якi подаються для проведення державної реєстрацiї юридичної особи та фiзичних осiб — пiдприємцiв	76
Стаття 206. Протидiя законній господарськiй дiяльностi	76
Стаття 206-2. Протиправне заволодiння майном пiдприємства, установи, органiзацiї	76
Стаття 209. Легалiзацiя (вiдмивання) доходiв, одержаних злочинним шляхом	77
Стаття 209-1. Умисне порушення вимог законодавства про запобiгання та протидiю легалiзацiї (вiдмиванню) доходiв, одержаних злочинним шляхом, або фiнансування тероризму	78
Стаття 210. Нецiльове використання бюджетних коштiв, здiйснення видаткiв бюджету чи надання кредитiв з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням	78
Стаття 211. Видання нормативно-правових актiв, що зменшують надходження бюджету або збiльшують витрати бюджету всупереч закону	78
Стаття 212. Ухилення вiд сплати податкiв, зборiв (обов'язкових платiжiв)	79
Стаття 212-1. Ухилення вiд сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соцiальне страхування та страхових внескiв на загальнообов'язкове державне пенсiйне страхування	80
Стаття 213. Порушення порядку здiйснення операцiї з металобрухтом	80
Стаття 216. Незаконне виготовлення, пiдроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи пiдроблених контрольних марок	81
Стаття 218-1. Доведення банку до неплатоспроможностi	81
Стаття 219. Доведення до банкрутства	81
Стаття 220-1. Порушення порядку ведення бази даних про вкладникiв або порядку формування звітностi	82

Стаття 220-2. Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи.....	82
Стаття 222. Шахрайство з фінансовими ресурсами.....	82
Стаття 222-1. Маніпулювання на фондовому ринку.....	83
Стаття 223-1. Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів.....	83
Стаття 223-2. Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів.....	83
Стаття 224. Виготовлення, збут та використання піддроблених недержавних цінних паперів.....	83
Стаття 227. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції.....	84
Стаття 229. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару.....	84
Стаття 231. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю.....	85
Стаття 232. Розголошення комерційної або банківської таємниці.....	85
Стаття 232-1. Незаконне використання інсайдерської інформації.....	85
Стаття 232-2. Приховування інформації про діяльність емітента.....	86
Стаття 233. Незаконна приватизація державного, комунального майна.....	86
<b>РОЗДІЛ VIII. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ</b> .....	<b>87</b>
Стаття 236. Порушення правил екологічної безпеки.....	87
Стаття 237. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення.....	87
Стаття 238. Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення.....	87
Стаття 239. Забруднення або псування земель.....	87
Стаття 239-1. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель.....	87
Стаття 239-2. Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах.....	88
Стаття 240. Порушення правил охорони або використання надр.....	88
Стаття 241. Забруднення атмосферного повітря.....	89
Стаття 242. Порушення правил охорони вод.....	89
Стаття 243. Забруднення моря.....	89
Стаття 244. Порушення законодавства про континентальний шельф України.....	90
Стаття 245. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу.....	90
Стаття 246. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу.....	90
Стаття 247. Порушення законодавства про захист рослин.....	91
Стаття 248. Незаконне полювання.....	91
Стаття 249. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.....	91
Стаття 250. Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів.....	92
Стаття 251. Порушення ветеринарних правил.....	92
Стаття 252. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду.....	92
Стаття 253. Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля.....	92
Стаття 254. Безгосподарське використання земель.....	92
<b>РОЗДІЛ ІХ. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ</b> .....	<b>92</b>
Стаття 255. Створення злочинної організації.....	92
Стаття 256. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності.....	93
Стаття 257. Бандитизм.....	93
Стаття 258. Терористичний акт.....	93
Стаття 258-1. Втягнення у вчинення терористичного акту.....	93
Стаття 258-2. Публічні заклики до вчинення терористичного акту.....	94
Стаття 258-3. Створення терористичної групи чи терористичної організації.....	94
Стаття 258-4. Сприяння вчиненню терористичного акту.....	94
Стаття 258-5. Фінансування тероризму.....	94
Стаття 259. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.....	95
Стаття 260. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.....	95
Стаття 261. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення.....	96

Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем.....	96
Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.....	96
Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв.....	97
Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.....	97
Стаття 265. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами.....	97
Стаття 265-1. Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію.....	97
Стаття 266. Погроза вчинити викрадання або використати радіоактивні матеріали.....	98
Стаття 267. Порухення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами.....	98
Стаття 267-1. Порухення вимог режиму радіаційної безпеки.....	98
Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини.....	99
Стаття 269. Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин.....	99
Стаття 270. Порухення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.....	99
Стаття 270-1. Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.....	99
<b>РОЗДІЛ X. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА.....</b>	<b>100</b>
Стаття 271. Порухення вимог законодавства про охорону праці.....	100
Стаття 272. Порухення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпечкою.....	100
Стаття 273. Порухення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах.....	100
Стаття 274. Порухення правил ядерної або радіаційної безпеки.....	100
Стаття 275. Порухення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд.....	101
<b>РОЗДІЛ XI. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ.....</b>	<b>101</b>
Стаття 276. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.....	101
Стаття 276-1. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин.....	101
Стаття 277. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів.....	102
Стаття 278. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна.....	102
Стаття 279. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства.....	102
Стаття 280. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків.....	102
Стаття 281. Порухення правил повітряних польотів.....	103
Стаття 282. Порухення правил використання повітряного простору.....	103
Стаття 283. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда.....	103
Стаття 284. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха.....	103
Стаття 285. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден.....	103
Стаття 286. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.....	104
Стаття 287. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації.....	104
Стаття 288. Порухення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху.....	104
Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом.....	105
Стаття 290. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.....	105
Стаття 291. Порухення чинних на транспорті правил.....	105
Стаття 292. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.....	106

## **РОЗДІЛ XII. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ**

Стаття 293. Групове порушення громадського порядку	106
Стаття 294. Масові заворушення	106
Стаття 295. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку	106
Стаття 296. Хуліганство	107
Стаття 297. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого	107
Стаття 298. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини	108
Стаття 298-1. Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду	108
Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами	108
Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію	109
Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів	109
Стаття 302. Створення або утримання місць розпусти і звідництва	110
Стаття 303. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією	110
Стаття 304. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність	111

## **РОЗДІЛ XIII. ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ**

Стаття 305. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів	111
Стаття 306. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	111
Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	112
Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	112
Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту	113
Стаття 310. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель	113
Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів	113
Стаття 312. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	114
Стаття 313. Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням	114
Стаття 314. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	115
Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	115
Стаття 316. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів	115
Стаття 317. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	115
Стаття 318. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів	116
Стаття 319. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин	116
Стаття 320. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	116
Стаття 321. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів	116
Стаття 321-1. Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів	117
Стаття 321-2. Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів	118

Стаття 322. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів	118
Стаття 323. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу	118
Стаття 324. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів	118
Стаття 325. Порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням	119
Стаття 326. Порушення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами	119
Стаття 327. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції	119
<b>РОЗДІЛ XIV. ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ</b>	<b>119</b>
Стаття 328. Розголошення державної таємниці	119
Стаття 329. Втрата документів, що містять державну таємницю	119
Стаття 330. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни	120
Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України	120
Стаття 332-1. Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї	120
Стаття 332-2. Незаконне перетинання державного кордону України	121
Стаття 333. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю	121
Стаття 334. Порушення правил міжнародних польотів	121
Стаття 335. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу	121
Стаття 336. Ухилення від призову за мобілізацією	121
Стаття 336-1. Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації	122
Стаття 337. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів	122
<b>РОЗДІЛ XV. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ</b>	<b>122</b>
Стаття 338. Наруга над державними символами	122
Стаття 339. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні	122
Стаття 340. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій	122
Стаття 341. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд	122
Стаття 342. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	123
Стаття 343. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця	123
Стаття 344. Втручання у діяльність державного діяча	123
Стаття 345. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу	124
Стаття 345-1. Погроза або насильство щодо журналіста	124
Стаття 346. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча	125
Стаття 347. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця	125
Стаття 347-1. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста	126
Стаття 348. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця	126
Стаття 348-1. Посягання на життя журналіста	126
Стаття 349. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника	126
Стаття 349-1. Захоплення журналіста як заручника	126
Стаття 350. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок	126



Стаття 351. Перешкодження діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради	127
Стаття 351-1. Перешкодження діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати	127
Стаття 351-2. Перешкодження діяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	127
Стаття 352. Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок	127
Стаття 353. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи	128
Стаття 354. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації	128
Стаття 355. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань	129
Стаття 356. Самоправство	129
Стаття 357. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження	130
Стаття 358. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів	130
Стаття 359. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації	131
Стаття 360. Умисне пошкодження ліній зв'язку	131

## **РОЗДІЛ XVI. ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ** **131**

Стаття 361. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку	131
Стаття 361-1. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут	132
Стаття 361-2. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації	132
Стаття 362. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї	132
Стаття 363. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється	133
Стаття 363-1. Перешкодження роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку	133

## **РОЗДІЛ XVII. ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ** **133**

Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем	133
Стаття 364-1. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	134
Стаття 365. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу	135
Стаття 365-2. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги	135
Стаття 366. Службове підроблення	136
Стаття 366-1. Декларування недостовірної інформації	136
Стаття 367. Службова недбалість	136
Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	137
Стаття 368-2. Незаконне збагачення	138
Стаття 368-3. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	138
Стаття 368-4. Підкуп особи, яка надає публічні послуги	139
Стаття 369. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі	140
Стаття 369-2. Зловживання впливом	140
Стаття 369-3. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань	141
Стаття 370. Провокація підкupu	141

## **РОЗДІЛ XVIII. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ** **141**

Стаття 371. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою	141
Стаття 372. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності	142
Стаття 373. Примушування давати показання	142
Стаття 374. Порушення права на захист	142
Стаття 375. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови	142
Стаття 376. Втручання в діяльність судових органів	143
Стаття 376-1. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду	143
Стаття 377. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного	143
Стаття 378. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного	144
Стаття 379. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя	144
Стаття 380. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист	144
Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист	144
Стаття 382. Невиконання судового рішення	144
Стаття 383. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину	145
Стаття 384. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу	145
Стаття 385. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків	146
Стаття 386. Перешкодження з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку	146
Стаття 387. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування	146
Стаття 388. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації	147
Стаття 389. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі	147
Стаття 389-1. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості	147
Стаття 389-2. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт	147
Стаття 390. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі	148
Стаття 390-1. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників	148
Стаття 391. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань	148
Стаття 392. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань	148
Стаття 393. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти	148
Стаття 394. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу	149
Стаття 395. Порушення правил адміністративного нагляду	149
Стаття 396. Приховування злочину	149
Стаття 397. Втручання в діяльність захисника чи представника особи	149
Стаття 398. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи	149
Стаття 399. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи	149
Стаття 400. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги	150
Стаття 400-1. Представництво в суді без повноважень	150

## **РОЗДІЛ ХІХ. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ)**

Стаття 401. Поняття військового злочину	150
Стаття 402. Непокоря	150
Стаття 403. Невиконання наказу	151
Стаття 404. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків	151
Стаття 405. Погроза або насильство щодо начальника	151
Стаття 406. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглих	152
Стаття 407. Самовільне залишення військової частини або місця служби	152
Стаття 408. Дезертирство	153
Стаття 409. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом	153

Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	153
Стаття 411. Умисне знищення або пошкодження військового майна	154
Стаття 412. Необережне знищення або пошкодження військового майна	154
Стаття 413. Втрата військового майна	154
Стаття 414. Порушення правил поводження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення	154
Стаття 415. Порушення правил водіння або експлуатації машин	155
Стаття 416. Порушення правил польотів або підготовки до них	155
Стаття 417. Порушення правил кораблеводіння	155
Стаття 418. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання	155
Стаття 419. Порушення правил несення прикордонної служби	155
Стаття 420. Порушення правил несення бойового чергування	155
Стаття 421. Порушення статутних правил внутрішньої служби	156
Стаття 422. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості	156
Стаття 425. Недбале ставлення до військової служби	156
Стаття 426. Бездіяльність військової влади	157
Стаття 426-1. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень	157
Стаття 427. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни	157
Стаття 428. Залишення гинучого військового корабля	157
Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю	158
Стаття 430. Добровільна здача в полон	158
Стаття 431. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні	158
Стаття 432. Мародерство	158
Стаття 433. Насильство над населенням у районі воєнних дій	158
Стаття 434. Погане поводження з військовополоненими	158
Стаття 435. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею	158
<b>РОЗДІЛ XX. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ</b>	<b>159</b>
Стаття 436. Пропаганда війни	159
Стаття 436-1. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів	159
Стаття 437. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни	159
Стаття 438. Порушення законів та звичаїв війни	159
Стаття 439. Застосування зброї масового знищення	159
Стаття 440. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення	160
Стаття 441. Екоцид	160
Стаття 442. Геноцид	160
Стаття 443. Посягання на життя представника іноземної держави	160
Стаття 444. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	160
Стаття 445. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала	160
Стаття 446. Піратство	160
Стаття 447. Найманство	161
<b>ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ</b>	<b>161</b>